

IV

(Pranešimai)

EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI

TARYBA

2014 m. gegužės 20 d. Tarybos išvados dėl jaunimo verslumo propagavimo siekiant remti jaunų žmonių socialinę įtrauktį

(2014/C 183/04)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

PRIPAŽINDAMA, KAD:

1. Dėl antroje dešimtmecio pusėje prasidėjusios ekonomikos krizės šiandienos jaunoji karta atsidūrė ypač pažeidžiamoje padėtyje. Jaunimo nedarbas tebėra rekordiškai didelis – 28 ES valstybėse narėse jis sudaro 23,2 %, o euro zonoje – 23,8 %.
2. Dėl tokio aukšto nedarbo lygio jauni žmonės patiria vis didesnę skurdą ir socialinę atskirtį, vis daugiau jų jaučia, kad privalo, ieškodami geresnių galimybių, išvykti iš savo gimtųjų šalių, o kartais – ir visiškai iš Europos. Dėl to kai kuriose valstybėse narėse atsiranda protų nutekėjimas, kurį gali būti sunku sustabdyti.
3. Pasitelkdama strategiją „Europa 2020“ ir pavyzdines iniciatyvas „Naujų įgūdžių ir darbo vietų kūrimas“, „Europos skaitmeninė darbotvarkė“ ir „Inovacijų sąjunga“, Europos Sąjunga remia verslumą puoselėdama verslumu grįstą pasaulėžiūrą ir susijusias žinias, gebėjimus ir kompetencijas, galinčias sustiprinti konkurencingumą ir ekonomikos augimą, kuris bus pažangus, tvarus ir integracinis.
4. Verslumas yra svarbus ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo variklis – jis kuria naujas įmones ir darbo vietas, atveria naujas rinkas, didina našumą ir kuria gerovę. Verslumu grįsta pasaulėžiūra gerina jauno asmens įsidarbinimo galimybes. Verslumas ir ypač mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ) yra ES ekonomikos stuburas ir svarbiausias naujų darbo vietų šaltinis ⁽¹⁾.
5. Kultūrose, kuriose vertinama versli elgsena, pasireiškianti apdairia rizika ir nepriklausomu mąstymu, ir už ją atlyginama, skatinamas polinkis plėtoti naujus socialinių iššūkių sprendimus. Šioje srityje visuomenės požiūris į verslius asmenis turi būti palankesnis, reikia didinti švietimą verslumo srityje, o per mažai atstovaujamų grupių asmenims reikia skirti ypač daug dėmesio ir jiems padėti įkurti, valdyti ir plėtoti verslą ar įmones.

⁽¹⁾ Daugiau nei 99 % visų Europos įmonių yra MVĮ. Jose sukurta du trečdaliai visų privačiojo sektoriaus darbo vietų ir daugiau nei pusė visos ES įmonių sukuriama pridėtinė vertė (Europos Komisija – Įmonių ir pramonės GD pradžios tinklalapis).

6. Pelnas nėra vienintelė verslumo paskata. Svarbiausius mūsų visuomeninius uždavinius sprendžia įvairūs tiek viešojo tiek privatačio sektoriaus veikėjai, pilietinės visuomenės ir socialinės ekonomikos ⁽¹⁾ organizacijos, apimančios socialinius ir verslumo aspektus. Ši tendencija vadinama socialiniu verslumu, kurias naujo tipo organizacijos – socialinės įmonės.
7. „Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje atnaujintoje sistemoje“ buvo nustatyta, kad kultūra ir kūrybiškumas yra jaunimo politikos veiksmų sritis. Kultūros ir kūrybos sektoriai ⁽²⁾ gali suteikti daug galimybių siekiant jaunų žmonių kūrybiškumą ir žmogiškąjį kapitalą transformuoti į pažangų augimą ir darbo vietas. Skaitmeninėje eroje kultūrinis dalyvavimas yra galinga priemonė siekiant skatinti socialinę įtrauktį ir socialinį bendradarbiavimą, ypač tarp jaunų žmonių.
8. Ekspertų grupė, kuri „skatina jaunų žmonių kūrybiškumą ir inovacinius gebėjimus nustatydama neformaliojo mokymosi ar savišvietos būdu įgytą kompetenciją ir įgūdžius“, galutinėje savo ataskaitoje svarstė, kaip padidinti jaunų žmonių galimybes įsidarbinti.

MANO, KAD:

9. Verslumas gali būti svarbus jaunų žmonių savarankiškumo, asmeninio tobulėjimo ir gerovės atžvilgiu. Jį galima laikyti vienu iš būdų kovoti su jaunimo nedarbo problema.
10. Europa turėtų investuoti į švietimą ir mokymą verslumo srityje, į aplinkos, kurioje verslūs asmenys gali klestėti ir tobulėti, kūrimą, taip pat konkrečių visuomenės grupių informavimą ir verslių asmenų, kaip sėkmingų pavyzdžių, matomumą.
11. Jauniems žmonėms ypač gali būti priimtinas „socialinio verslumo“, pirmiausio orientuoto į visos visuomenės gerovės didinimą, veiklos pavyzdys; toks verslumas suteikia jiems galimybę pateikti inovacinius dabartinių ekonominių, socialinių ir aplinkos apsaugos problemų sprendimus. Artima žmonių ir vietos bendruomenių atžvilgiu socialinio verslumo idėja užtikrina socialinę sanglaudą, nes į veiklą įtraukiami jauni žmonės, įskaitant iš pažeidžiamų grupių.
12. Socialinės įmonės ⁽³⁾ prie pažangaus augimo prisideda tuo, kad tenkindamos naujus poreikius pasitelkia socialines inovacijas; jos kuria tvarų augimą atsižvelgdamos į poveikį aplinkai ir laikydamosi ilgalaikės vizijos; jos yra integracinio augimo pagrindas, nes akcentuoja žmogaus ir socialinės sanglaudos svarbą.

TODĖL:

13. Jaunimo politika gali naudingai prisidėti vykdant tarpsektorinį bendradarbiavimą, o tai galėtų padėti įveikti kliūtis. Verslumui vystyti, kaip ir daugelyje kitų sričių, reikia ilgalaikio požiūrio ir tvirtai tikėti jaunų žmonių sugebėjimais. To siekiant reikia skatinti jaunus žmones, jiems nuo mažumės diegti polinkį į verslumą – iniciatyvumą, pasitikėjimą, apdairų rizikavimą, kūrybiškumą, organizuotumą ir atkaklumą – siekiant, kad jie visapusiškai atskleistų savo potencialą ir sėkmingai patektų į darbo rinką. Jaunimo verslumo, ypač daug dėmesio skiriant socialiniam verslumui, skatinimo srityje buvo nustatyti šie prioritetai:

— Stiprinti jaunų žmonių verslumu grįstą pasaulėžiūrą ir gebėjimus per formalųjį švietimą, neformalųjį mokymąsi ir savišvietą. Verslumo kompetencija apima horizontaliuosius gebėjimus bei nuostatas, taip pat žinias. Darbas su jaunimu yra viena iš pagrindinių horizontaliųjų gebėjimų ugdymo priemonių.

⁽¹⁾ ES socialiniame ekonomikos sektoriuje dirba daugiau nei 14,51 mln. žmonių, o tai sudaro 6,5 % visų darbo vietų. Jis apima subjektus, turinčius specialų teisinį statusą (kooperatyvus, fondus, asociacijas, savidraudos draugijas), bei socialines įmones, kurios veikia kaip įprastos uždarnosios akcinės bendrovės arba atvirosios akcinės bendrovės (Socialinio verslo iniciatyva – SEC (2011)1278 *final*).

⁽²⁾ Kultūros ir kūrybos sektoriuose sukuriama 4,5 % Europos BVP, juose dirba beveik 8 mln. darbuotojų („Kultūros ir kūrybos sektorių rėmimas siekiant ES ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo“ (COM(2012) 537 *final*)).

⁽³⁾ Socialinė įmonė – veiklos vykdytojas socialinėje ekonomikoje, kurio pagrindinis tikslas yra veikiau socialinis poveikis, nei pelno tokios įmonės savininkams ar akcininkams kaupimas. Ji veikia versliai ir novatoriškai teikdama prekes ir paslaugas rinkai, o pelną pirmiausiai naudoja, kad pasiektų socialinių tikslų. Ji valdoma atvirai ir atsakingai ir, svarbiausia, įtraukiant į veiklą darbuotojus, vartotojus ir suinteresuotuosius subjektus, kuriems tos įmonės komercinė veikla daro poveikį (Socialinio verslo iniciatyva – SEC (2011)1278 *final*).

- Propaguoti darbą su jaunimu (informuojant, konsultuojant ir konsultuojamuoju būdu ugdant) ir savanorišką veiklą tarp jaunų žmonių kaip priemones įgyti reikiamų gebėjimų siekiant susirasti darbą ar pradėti savarankišką projektą. Pripažinti darbo su jaunimu veiklos svarbą stiprinant ir palaikant jaunų žmonių kūrybinę energiją ir gebėjimą kurti inovacijas kaip itin svarbų elementą jų saviugdos ir aktyvios įtraukties atžvilgiu.
- Skatinti ir toliau stiprinti „socialinį verslumą“ kaip verslumo modelį tarp jaunų žmonių taip, kad tai galėtų pagerinti jų galimybes įsidarbinti, kartu atsižvelgiant į tvarumo ir aplinkosaugos vertybes.
- Skatinti visus jaunus žmones įgyti skaitmeninius gebėjimus, kad jauni žmonės galėtų visapusiškai pasinaudoti skaitmeninio pasaulio teikiamomis galimybėmis.
- Remti jaunų žmonių, kaip kultūros veikėjų ir vartotojų, kultūrinį sąmoningumą, tuo sustiprinant jų iniciatyvumą ir verslumo dvasią. Naudojimasis kultūros vertybėmis ir aktyvus dalyvavimas gali sustiprinti jaunų žmonių gerovę ir suvokimą apie bendrą kultūros paveldą.

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ DERAMAI ATSIŽVELGIANT Į SUBSIDARUMO PRINCIPĄ:

14. Pripažinti svarbų verslumo ir įmonių vaidmenį kovojant su jaunimo nedarbu; plėtoti ir stiprinti politiką, kuria gilinamos žinios apie įvairius jaunų žmonių verslumo aspektus.
15. Pripažinti švietimo verslumo srityje nuo ankstyvo amžiaus svarbą ir pabrėžti neformaliojo mokymosi ir savišvietos svarbą siekiant užtikrinti holistinį požiūrį į jaunų žmonių asmeninį tobulėjimą ir sudaryti palankesnes sąlygas jiems sėkmingai integruotis į darbo rinką.
16. Propaguoti darbą su jaunimu ir savanorišką veiklą kaip itin svarbias priemones plėtojant horizontaliuosius ir socialinius emocinius gebėjimus, kurie reikalingi valdant įmones ar imantis verslo. Šiuo požiūriu toliau plėtoti ir akcentuoti neformaliojo mokymosi ir savišvietos pripažinimą ar patvirtinimą, taip pat atsižvelgiant į tuos mokymosi rezultatus, kurie yra aktualūs verslumo atžvilgiu.
17. Apsvarstyti galimybę pripažinti, kad jaunimo organizacijos yra vienas iš pagrindinių neformaliojo mokymosi ir savišvietos formuojant verslumu grįstą pasaulėžiūrą ir gebėjimus teikėjų. Šiuo atžvilgiu valstybės narės galėtų apsvarstyti galimybę sustiprinti paramą jaunimo organizacijoms, padedant joms teikti konsultacijas, kuravimo paslaugas ir kokybišką mokymą.
18. Skatinti ir remti verslo startuolius ir socialines įmones padedant įveikti dideles kliūtis siekiant gauti finansavimą, pasinaudoti paramos tarnybomis ir kuravimo galimybėmis (įskaitant veiksmingą naudojamąsi Europos struktūriniais ir investiciniais fondais, kai tai suderinama su partnerystės susitarimais).
19. Atitinkamai atvejais pasiūlyti paramą sumažinant galimas kliūtis atsižvelgiant į socialinio ir aplinkosauginio poveikio lygius.

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ IR KOMISIJOS ATITINKAMOSE JŲ KOMPETENCIJOS SRITYSE IR DERAMAI ATSIŽVELGIANT Į SUBSIDARUMO PRINCIPĄ:

20. Padidinti socialinio verslumo matomumą ir plėtoti priemones, siekiant geriau suprasti šį sektorių. Šiuo požiūriu pagilinti žinias ir remti įvairių formų įmones, pavyzdžiui, socialines įmones (įskaitant kooperatyvus), kultūrines ir kūrybines įmones ir t. t.
21. Sudaryti palankesnes sąlygas stažuotėms ir keitimuisi darbuotojais, keitimuisi patirtimi ir kitai mokymosi veiklai, kuria stiprinamos verslumo nuostatos ir gebėjimai (pvz., suteikiant jauniems žmonėms galimybę įgyti tiesioginės verslumo patirties, rengiant mokymus darbuovietėse, vystant tinklus, remiant specializuotus gebėjimus), ir remti pastangas nustatyti, kokių mokymosi rezultatų pasiekta tokia veikla. Remti priemonių, kurios suteikia jauniems žmonėms galimybę įvertinti ir pristatyti savo verslumo gebėjimus ir kompetenciją, kūrimą.
22. Paskatinti mažąsias įmones ir jaunus verslininkus kurti inovacijas ir visapusiškai pasinaudoti ES vidaus rinkos galimybėmis, skatinant juos vykti į užsienį ir dalyvauti tarpvalstybiniame žinių perdavime bei bendradarbiavime. Siekiant šių tikslų turėtų būti skatinama plėtoti jaunųjų socialinių verslininkų ir potencialių partnerių tinklus.

23. Skatinti jaunus verslininkus iš skirtingų valstybių narių keistis galimybėmis ir bendradarbiauti. Skatinti abipusį kartų solidarumą labiau patyrusiems verslininkams keičiantis žiniomis su jaunais ambicingais verslininkais. Propaguoti verslininkų kuravimo programas nacionaliniu ir Europos lygiu.
24. Didinti tarpsektorinį bendradarbiavimą ir užtikrinti galimybę gauti informaciją ir remti paslaugas, kad jauniems verslininkams būtų sukurtos palankios sąlygos ir sumažinta administracinė našta.
25. Remti galimybes visiems susijusiems suinteresuotiesiems subjektams dalyvauti Europos programose (pavyzdžiui, „Erasmus+“ ir „Erasmus“ jauniems verslininkams pagal COSME programą, Europos socialinio fondo ir kitose finansinėse programose socialinėms įmonėms ir mikrofinansavimui pagal Užimtumo ir socialinių inovacijų programą) ir skatinti prie šių programų jungtis, kad būtų stiprinami jaunų žmonių verslumo gebėjimai, skatinama atitinkamais atvejais teikti specializuotą paramą jauniems verslininkams ir tobulinami su jaunais žmonėmis dirbančių asmenų gebėjimai, kad būtų visapusiškai pasinaudota jų potencialu.

PRAŠO KOMISIJOS:

26. Didinti informuotumą apie jaunimo verslumą, be kita ko, pasitelkiant Europos jaunimo portalą, ir pristatyti geros praktikos pavyzdžius jaunimo verslumo srityje (galbūt siejant tai su Europos MVĮ savaitės renginiais).
 27. Pradėti mokslinius tyrimus ar studiją ir didinti žinias jaunimo verslumo srityje, pirmiausia dėmesį skiriant jauniems verslininkams, socialiniams verslininkams ir ekologiškoms darbo vietoms bei darbo su jaunimu vaidmeniui šioje srityje.
 28. Stiprinti aktyvų jaunų verslininkų bendradarbiavimą su atitinkamomis įmonėmis ir socialiniais partneriais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, be kita ko, pasitelkiant programas „Erasmus+“ ir „Erasmus“ jauniems verslininkams.
-